

רשימת מקורות לכנס:

The Story of Innovation in Teacher Education

כ"א סיון תשע"ט, 24 עד 26 ביוני, 2019

לעיון במקורות אלו ובמקורות נוספים בנושא,

הנכם מוזמנים למרכז המידע הבין-מכללתי במכון מופ"ת.

מרכז המידע פתוח בימים א'-ה' בשעות 8:30 עד 16:00

טל': 03-6901450, פקס: 03-6988611

דואר אלקטרוני: meyda@macam.ac.il

כתובת אינטרנט: <http://infocenter.macam.ac.il>

.1

מספר פריט: **13017**
 מיון: **P106**
 סוג: מאמר
 כותר: **פיתוח מקצועי אפקטיבי: הישגים וחוסמים**
 מחבר: מרגולין, אילנה /שני, מיכל /רגב, חיותה /טל, פנינת
 מו"ל: מכון מופ"ת
 שנה: 2019
 בתוך: ביטאון מכון מופ"ת
 כרך: 63
 עמודים: 71-76
 מילות מפתח: התפתחות מקצועית; הישגים; הוראה; תפיסה; חדשנות פדגוגית; הישגים לימודיים;
 טקסט מלא:

.2

מספר פריט: **12658**
 מיון: **10.152.2**
 סוג: ספר
 כותר: **"והדרך עודנה נפקחת לאורך": מנהלות בתי ספר כמנהיגות פדגוגיות**
 עורך: עמנואל-נוי, דליה /גינת, כרמלה /דיאמנט, עירית
 מו"ל: מכון מופ"ת
 סידרה: תמה

שנה: 2018

עמודים: 186

מקום: תל אביב

מילות מפתח: מנהלי בתי-ספר; מנהיגות; פדגוגיה; ארגון בית-הספר; שיפור; שינוי;

תקציר:

"...יש פה משהו באוויר [...] זה צוות אמיץ [...] אני לא מתעייפת, כי אני כל הזמן מתחדשת. אני לא מרשה לעצמי [...] לנוח על זרי הדפנה", כך אומרת המנהלת אורנה במהלך הריאיון עמה.

ספר זה פותח צוהר להיכרות עם עולמן של מנהלות בבתי ספר יסודיים, המטפחות נתיבי חדשנות בארגון החינוכי, כשהן מפעילות מנועי שינוי ושיפור בתחום הפדגוגי, הארגוני והטכנולוגי. הספר, העוסק בניתוח ספרות מקרים בעבודתן של מנהלות, מאיר את עוצמתן כמנהיגות מובילות בעלות גישה הוראתית-פדגוגית, המשקיעות את מלוא מרצן בקידום איכות ההוראה והלמידה ובטיפוח המורים כמשאב חיוני להצלחה. ניתוח ספרות המקרים בעבודת הניהול הוא בבחינת מעשה חלוץ לטיפול קהילות למידה לסגלי ניהול החולקים את ניסיונם, תבונתם והכרעותיהם הניהוליות עם אחרים. אנו תקווה כי הספר יתרום להרחבת בריתות, ליצירת קהילות למידה, הלומדות מתוך הפרקטיקה ומעניקות משמעות מחודשת לעבודתן, ולצמיחתה של מנהיגות בעלות עוצמה; מנהיגות המשפיעה על המערכת בצניעות ובענווה והרואה לנגד עיניה את הדרך נפקחת מחדש שוב ושוב.

.3

מספר פריט: 12720

מיון: 10.153.3

סוג: ספר

כותר: פדגוגיה דיגיטלית : הזדמנויות ללמידה אחרת

עורך: ודמני, רבקה

מו"ל: מכון מופ"ת / סמינר הקיבוצים

סידרה: תמה

שנה: 2018

עמודים: 262

מקום: תל אביב

מילות מפתח: פדגוגיה; עידן דיגיטלי; למידה; חדשנות פדגוגית; טכנולוגיה;

תקציר:

לטכנולוגיות המידע, לתקשורת הדיגיטלית ולרשתות החברתיות הזמינות השפעה ניכרת על עולם המשתמשים בהן, בעיקר על צעירים השולטים בהן היטב. צעירים אלה שוהים חלק ניכר מזמנם בבתי הספר, שאף ברובם מאובזרים בטכנולוגיות חדישות, בכל זאת יש פער בין עולמם המהותי של הלומדים במרחב הדיגיטלי לבין העולם הבלתי רלוונטי שהם חווים במרחב הבית-ספרי. שלושה רבדים של טכנולוגיות חדישות מחייבים שינוי פרדיגמטי בהתייחסות לשילובן ולהטמעתן בתהליכי הלמידה וההוראה: רשתות חברתיות, מציאות אלטרנטיבית וטכנולוגיות ניידות. במקרים רבים, גם כשהמורים משתמשים בטכנולוגיות אלה או בחלקן, הם אינם בוחנים מחדש את תהליכי ההוראה והלמידה ומשנים אותם, ואינם מנצלים את ההזדמנויות החדשות שהכלים הטכנולוגיים מזמנים. לנוכח זאת, העולם הפדגוגי

החדש מחויב להציב לעצמו מטרות מחודשות ולנסח שוב את דמות המורה החדש: הפדגוג
הדיגיטלי שמזהה את ההזדמנויות החדשות ליצירת סביבת למידה, הטמונות בעולם
הטכנולוגי.
הספר פדגוגיה דיגיטלית: הזדמנויות ללמידה אחרת מיועד לאנשי חינוך, למובילי חדשנות
בהוראה ובלמידה, לסטודנטים לחינוך ולאנשי קהילות המחקר והפיתוח באוניברסיטאות
ובמכללות להכשרת מורים. קדם לו הספר פדגוגיה דיגיטלית: הלכה למעשה, הכולל מחקרים
המשלבים בין תאוריה למעשה ופותחים צוהר ליישומה של פדגוגיה דיגיטלית בבתי הספר.

.4

מספר פריט: 12314
מיון: P24
סוג: מאמר
כותר: אינטראקציות ושיח בסביבת למידה חדשנית
מחבר: הייזמן, אורנה / טובין, דורית
מו"ל: מכון מופ"ת
שנה: 2017
בתוך: דפים : כתב עת לעיון ולמחקר בחינוך
כרך: 64
עמודים: 44-77
מילות מפתח: הבנה; ניתוח שיח; חדשנות פדגוגית; הוראה;
טקסט מלא:

תקציר:

סביבות למידה חדשניות נתפסות כמנוגדות לסביבות למידה מסורתיות בהציבן את התלמיד
במרכז, את המורה כמנחה ואת הלמידה כתהליך של הבניה מתמשכת. הבחנה זו מובילה
לתפיסה נורמטיבית של הסביבה החדשנית כ"טובה" ושל הסביבה המסורתית כמעכבת
למידה. מטרת מחקר זה הייתה לבדוק את הנושא לעומק על ידי בחינת האינטראקציות
בסביבת למידה חדשנית והשלכותיהן על תהליכי הלמידה. המחקר נערך בשיטה איכותנית
בבית ספר על-יסודי המטמיע סביבת למידה חדשנית החל משנת 2005. במהלך שנת
הלימודים 2012 נערכו בכיתות תשע תצפיות וכן ראיונות מאזכרים עם המורות. ניתוח
הנתונים מבוסס על גישת הפעולה בניתוח שיח סוציולינגוויסטי ברמת המקרו נמצאו שלושה
דפוסים של תת-סביבות של הוראה ולמידה: הוראה ניהולית, הוראה עיונית והוראה יישומית.
ברמת המיקרו נבחנו מאפייני האינטראקציות בכל דפוס, ונמצא שמגוון המאפיינים משתנה
בהתאם לעיתוי, למרחב ולדרישות המשימה. ככלל נמצא שהאינטראקציות בסביבה
החדשנית אינן הומוגניות, ובכך הן מאפשרות את התאמת שיטות ההוראה והלמידה לצרכים
המשתנים של כל אחת ממשימות הלימוד. אנו מסכמות בהצעה לאמץ גישה מורכבת יותר
של סביבה מקדמת למידה ולוותר על החלוקה הדיכוטומית בין סביבה מסורתית לחדשנית.

.5

מספר פריט: 12330
מיון: 10.144.2
סוג: מאמר
כותר: אסטרטגיות הוראה במאה ה 21

מחבר: מלמד, עוזי
 עורך: מלמד, עוזי / גולדשטיין, אולז'ן
 מו"ל: מכון מופ"ת
 סידרה: כליל
 שנה: 2017
 בתוך: הוראה ולמידה בעידן הדיגיטלי
 עמודים: 43-51
 מקום: תל אביב

.6

מספר פריט: 12192
 מיון: 10.137.4
 סוג: מאמר
 כותר: **חדשנות כשינוי חברתי בתכניות חלופיות להכשרה להוראה בישראל**
 מחבר: מרקוביץ', דליה יפה
 עורך: פויס, יעל
 מו"ל: מכון מופ"ת
 סידרה: כליל
 שנה: 2016
 בתוך: הכשרת מורים במבוך החדשנות הפדגוגית
 עמודים: 227-244
 מקום: תל אביב
 מילות מפתח: חדשנות פדגוגית; שינוי חברתי; הוראה; הכשרת מורים;

.7

מספר פריט: 12191
 מיון: 10.137.4
 סוג: מאמר
 כותר: **ניצנים של חדשנות בשילוב טכנולוגיה בהכשרה להוראת ספרות**
 מחבר: לוטן, צביה / מילר, מירי
 עורך: פויס, יעל
 מו"ל: מכון מופ"ת
 סידרה: כליל
 שנה: 2016
 בתוך: הכשרת מורים במבוך החדשנות הפדגוגית
 עמודים: 196-224
 מקום: תל אביב
 מילות מפתח: חדשנות פדגוגית; טכנולוגיה; ספרות, הוראתה; הכשרת מורים;

.8

מספר פריט:	12190
מיון:	10.137.4
סוג:	מאמר
כותר:	יזמי חדשנות עצמאיים – האם אפשר לאפיין אותם?
מחבר:	קנין, ענת /עצמון, צבי /אוסטר-לוינץ, ענת /קורן, איציק
עורך:	פויס, יעל
מו"ל:	מכון מופ"ת
סידרה:	כליל
שנה:	2016
בתוך:	הכשרת מורים במבוך החדשנות הפדגוגית
עמודים:	176-195
מקום:	תל אביב
מילות מפתח:	חדשנות פדגוגית; יזמות; מורים; מכללות למורים;

.9

מספר פריט:	12189
מיון:	10.137.4
סוג:	מאמר
כותר:	לנדוד למרחבים לא מוכרים: חדשנות כמסע
מחבר:	ברק, יהודית
עורך:	פויס, יעל
מו"ל:	מכון מופ"ת
סידרה:	כליל
שנה:	2016
בתוך:	הכשרת מורים במבוך החדשנות הפדגוגית
עמודים:	157-175
מקום:	תל אביב
מילות מפתח:	חדשנות פדגוגית;

.10

מספר פריט:	12188
מיון:	10.137.4
סוג:	מאמר
כותר:	"האם חווית במהלך הכשרתך חדשנות פדגוגית?" עמדותיהם של סטודנטים להוראה בנושא חדשנות פדגוגית
מחבר:	פויס, יעל /דיאב, ח'נסאא
עורך:	פויס, יעל
מו"ל:	מכון מופ"ת
סידרה:	כליל
שנה:	2016

בתוך: הכשרת מורים במבוך החדשנות הפדגוגית
עמודים: 136-154
מקום: תל אביב
מילות מפתח: הכשרת מורים; חדשנות פדגוגית; פרחי הוראה; השכלה גבוהה;

.11

מספר פריט: 12187
מיון: 10.137.4
סוג: מאמר
כותר: יוזמים או נגזרים: עמדותיהם של ראשי מסלולים במכללות לחינוך בנושא חדשנות פדגוגית
מחבר: פויס, יעל /גביש, בלה
עורך: פויס, יעל
מו"ל: מכון מופ"ת
סידרה: כליל
שנה: 2016
בתוך: הכשרת מורים במבוך החדשנות הפדגוגית
עמודים: 105-135
מקום: תל אביב
מילות מפתח: הכשרת מורים; רפורמה בחינוך; עמדות הורים; חדשנות פדגוגית; מכללות למורים;

.12

מספר פריט: 12186
מיון: 10.137.4
סוג: מאמר
כותר: המקרה המיוחד של ראשי תכניות חדשניות להכשרת מורים ועמדותיהם בנושא חדשנות פדגוגית
מחבר: קינן, ענת /עצמון, צבי /אוסטר-לוינץ, ענת /קורן, איציק
עורך: פויס, יעל
מו"ל: מכון מופ"ת
סידרה: כליל
שנה: 2016
בתוך: הכשרת מורים במבוך החדשנות הפדגוגית
עמודים: 75-104
מקום: תל אביב
מילות מפתח: חדשנות פדגוגית; הכשרת מורים; רפורמה בחינוך; עמדות הורים;

.13

12185	מספר פריט:
10.137.4	מיון:
מאמר	סוג:
מהותה של חדשנות פדגוגית בעידן הידע מנקודת ראותם של מורי מורים	כותר:
לוי, דלית / ברץ, לאה	מחבר:
פויס, יעל	עורך:
מכון מופ"ת	מו"ל:
כליל	סידרה:
2016	שנה:
הכשרת מורים במבוך החדשנות הפדגוגית	בתוך:
45-71	עמודים:
תל אביב	מקום:
מילות מפתח: מורי מורים; חדשנות פדגוגית;	

.14

12184	מספר פריט:
10.137.4	מיון:
מאמר	סוג:
בין סמנטיקה לאידאולוגיה: מהותה של חדשנות פדגוגית בעיני מורי מורים	כותר:
ברץ, לאה / לוי, דלית	מחבר:
פויס, יעל	עורך:
מכון מופ"ת	מו"ל:
כליל	סידרה:
2016	שנה:
הכשרת מורים במבוך החדשנות הפדגוגית	בתוך:
25-44	עמודים:
תל אביב	מקום:
מילות מפתח: מורי מורים; חדשנות פדגוגית;	

.15

12183	מספר פריט:
10.137.4	מיון:
מאמר	סוג:
חדשנות, פדגוגיה והכשרת מורים – דברי מבוא	כותר:
פויס, יעל / ברק, יהודית	מחבר:
פויס, יעל	עורך:

מו"ל: מכון מופ"ת
סידרה: כליל
שנה: 2016
בתוך: הכשרת מורים במבוך החדשנות הפדגוגית
עמודים: 7-21
מקום: תל אביב
מילות מפתח: הכשרת מורים; חדשנות פדגוגית; שינוי; שיפור; מכללות למורים;

.16

מספר פריט: 12182
מיון: 10.137.4
סוג: ספר
כותר: הכשרת מורים במבוך החדשנות הפדגוגית
עורך: פויס, יעל
מו"ל: מכון מופ"ת
סידרה: כליל
שנה: 2016
עמודים: 300
מקום: תל אביב
מילות מפתח: הכשרת מורים; חדשנות פדגוגית; שינוי; שיפור; מכללות למורים;

תקציר:

רבים מדברים על אודות "חדשנות פדגוגית", אך נשאלת השאלה – מה למעשה עומד מאחורי מושג זה? הספר הכשרת מורים במבוך החדשנות הפדגוגית מציג פסיפס מגוון של נקודות מבט על חדשנות פדגוגית בהכשרת מורים בישראל ועל משמעויותיה. דיון זה אינו מצטמצם לדיון מהסוג ה"טכני", הבוחן דרכים חדשות ויצירתיות לפתרון בעיות. אדרבה, פעמים רבות הוא מגלם בתוכו שאלות פוליטיות-אידיאלוגיות רחבות, שמאחוריהן מיוצגות תפיסות עולם מגובשות ועמדות ערכיות. בתקופות של שינוי וחוסר יציבות גובר הצורך בדיון ער בשאלות פדגוגיות למיניהן ומתפתחת נטייה להציע כיוונים חדשים של חשיבה ועשייה. המכללות לחינוך בארץ נמצאות בעין הסערה של הדיון הציבורי המתקשר על אודות הישגיה של מערכת החינוך, כישלונותיה ואיכות המורים שבה, על רקע מציאות של ערפול ואי-ודאות עליהן להתמודד עם הדרישות לשינוי, לחידוש, לשיפור ולייעול. המתח המתמשך בין הכשרה מתוך עשייה חינוכית יום-יומית במערכת החינוך לבין הכשרה מבוססת תאוריות פדגוגיות ומחקר עדכני הוא לחם חוקן של המכללות לחינוך. השיח העכשווי העוסק בחדשנות בחינוך נגזר בעיקר מהמפנה הטכנולוגי-חברתי-תרבותי המאפיין את תקופתנו; מפנה אשר תרגומו לפדגוגיה חודר באטיות למערכת החינוך ובהדרגה משפיע עליה. הכרה במצב מורכב זה הביא קבוצת חוקרים, אנשי סגל ממכללות שונות לחינוך, לחקור את הקולות, את הדעות ואת התפיסות של העוסקים בהכשרת המורים בנתיבים ובמסלולים השונים ולבחון את עמדותיהם כלפי התהליכים שהם מעורבים בהם.

.17

מספר פריט:	12193
מיון:	10.137.4
סוג:	מאמר
כותר:	חדשנות בתכניות הכשרה אוניברסיטאיות לפרופסיות "מורכבות" זיקתה להכשרת מורים
מחבר:	ברק, יהודית /דיאב, ח'נסאא /פויס, יעל
עורך:	פויס, יעל
מו"ל:	מכון מופ"ת
סידרה:	כליל
שנה:	2016
בתוך:	הכשרת מורים במבוך החדשנות הפדגוגית
עמודים:	245-262
מקום:	תל אביב
מילות מפתח:	חדשנות פדגוגית; תכניות; הכשרת מורים;

.18

מספר פריט:	12207
מיון:	10.140.1
סוג:	ספר
כותר:	מתודות בחדשנות - סקירת מידע
מחבר:	רן, עמליה
עורך:	יוספסברג בן-יהושע, ליאת
מו"ל:	מכון מופ"ת
שנה:	2016
עמודים:	45
מקום:	תל אביב
מילות מפתח:	חדשנות פדגוגית; מדע; התפתחות; מתודולוגיה;
טקסט מלא:	

תקציר:

סקירה זו הינה סקירת רוחב, העוסקת בעולם המושגים הקשורים למתודות בחדשנות באופן כללי, תוך התייחסות פרטנית לעולם הטכנולוגי, העולם העסקי, חדשנות במרחב החברתי, וכן במגזר השלישי. הסקירה תתבסס על ניתוח של ארבעה מודלים מתודולוגיים, שפותחו לפי עקרון החדשנות, ותבחן את מטרות פיתוח המתודות, דרכי הפיתוח, תוצרי הפיתוח, שימושים מצופים והקשר בין פיתוח להטמעה. מודלים אלו ממחישים את היישומים השונים במגוון תחומים משיקים ונבדלים זה מזה. המודלים, אשר נבחרו לצורך סקירה זו, מציגים את פרקטיקות מגוונות ובמרחבים גיאוגרפיים וסוציו-אקונומיים שונים:

1. מתודולוגיות פיתוח אג'יליות (בתחום הטכנולוגי)
2. הסטרטאפ ה"רזה" (Lean startup) (בתחום העסקי)
3. חדשנות עממית (Grassroots innovations) חדשנות במגזר השלישי ובקהילה)

4. מודל החזר ההשקעה החברתית (SROI) בכל אחד מן המודלים המוצעים, מתמקדת הסקירה בהיבטים השונים, הקשורים להגדרות התחום, ההתפתחות המתודולוגית, תהליכי היישום ותהליכי הפקת הלקחים, תוך בחינת השורשים התיאורטיים, אבני הדרך המרכזיות, יישום המתודות בפרקטיקה, ניתוח והמסקנות הנובעות מיישום המתודות בחדשנות. מטרת סקירה זו אינה לנתח לעומק את כל אחד מן המודלים, אלא לעסוק בהגדרת המאפיינים הבולטים, בהצגת הטרימינולוגיה בה נעשה שימוש בהגדרת המתודות בחדשנות, ובבחינת הקווים הכלליים, לאורם ניתן ליישם שימושים אלו בעתיד בתחום החדשנות בחינוך.

.19

מספר פריט:	12656
מיון:	10.151.3
סוג:	ספר
כותר:	מתודולוגיות לפיתוח וליישום חדשנות בחינוך - סקירת מידע
מחבר:	שפרלינג, דניאל
עורך:	יוספסברג בן-יהושע, ליאת
מו"ל:	מכון מופ"ת
שנה:	2016
עמודים:	50
מקום:	תל אביב
מילות מפתח:	חדשנות בחינוך; מחקר בחינוך; ניסוי חינוכי; שיפור; חינוך;
הערות:	ייעוץ אקדמי: פישר, גל
טקסט מלא:	

תקציר:

סקירה זו עוסקת בדרך יצירתה של פעילות חדשנית במערכות החינוך, בפיתוחה וביכולתה להתרחב הלאה בתוך מערכות אלה. הסקירה מבקשת להתחקות אחר דרך פעולתם של גופים ממשלתיים וחוץ-ממשלתיים נוספים בפיתוח יוזמות חדשות במערכת החינוך. דרך זו תתייחס לשלבים השונים הקשורים בפיתוח זה החל משלב יצירת הרעיון החדשני, עבור דרך פיתוחו וניסויו וכלה בשיתוף הידע הנצבר ממנו לקראת הרחבתו האפשרית לכלל המערכת. לאחר דיון ראשוני בגורמים הכלליים של עיצוב מתודולוגיות פיתוח, הסקירה תסקור מתודולוגיות פיתוח במדינות ויחידות מופ"ת ממשלתיות באוסטרליה, סינגפור, אירלנד וקנדה, וביחידות מופ"ת לא ממשלתיות, ארגון ה-Innovation Unit האנגלי וארגון Carnegie לפיתוח ההוראה שבארה"ב. סקירה זו תפרט את המאפיינים העיקריים, דרכי הפעילות והעקרונות המנחים אותן שעומדים בבסיס מתודולוגיות של יחידות וארגונים אלה. בחינה זו תאפשר היכרות רחבה ומועילה בתחום, שיהא בה כדי לשפר ולטייב את תהליך הפיתוח של יוזמות חדשניות במערכת החינוך.

20.

כותר

על הזיקות בין דמוקרטיה, זכויות אדם וחינוך / דליה דורנר

הערה

המחברת דנה בדמוקרטיה, זכויות אדם וחינוך והזיקה ביניהם.

מחבר/יוצר

דורנר, דליה

שנת פרסום

2009

מתוך

מחשבה רב-תחומית בחינוך ההומניסטי , 4 : 85-87 , 2009

שפה

עברית

21.

כותר

"חינוך מיוחד צריך להינתן כזכות" / ד"ר יעד רותם, פרופ' שונית רייטר

הערה

ראיון עם שופטת בית המשפט העליון בדימוס, דליה דורנר, בעקבות דוח הוועדה הציבורית

לבחינת מערכת החינוך המיוחד בישראל

מחבר/יוצר

רותם, יעד

רייטר, שונית

דורנר, דליה

שנת פרסום

2011

נושא

מתוך

שילובים: מערכות חינוך וחברה (קבץ): אחוה הוצאה לאור , 25-32 , 2011

שפה

עברית